

EHDOTUS OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN ASETUKSEKSI OPETUSHALLITUKSEN SUORITTEIDEN MAKSULLISUUDESTA

1 Asetuksenantovaltuus, asetuksen tausta ja pääasiallinen sisältö

Lailla Opetushallituksesta (564/2016) ja sen muutoksella (371/2017) Kansallinen koulutuksen arviointikeskus ja Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia siirtyvät vuoden 2018 alusta lukien Opetushallituksen erillisyksiköiksi. Opetushallitus toimii erillisyksikköjensä hallintovirastona ja huolehtii niiden hallinto- ja tukipalveluista. Muutos oli osa laajempaa valtion keskushallinnon uudistusta.

Opetushallituksen suoritteiden maksullisuudesta annettu Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (1062/2020) voimassaolo päättyy 28.2.2021. Opetushallituksen ja sen erillisyksiköiden maksullisten suoritteiden säädöspohja on jo aikaisemmin koottu yhteen asetukseen. Samoin suoritteet on jaettu siten, että 1 §:ssä säädetään hinnoittelu kiinteähintaisten suoritteiden osalta ja ne maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet, joista Opetushallitus perii niiden omakustannusarvoa alemman kiinteän maksun ovat 2 §:ssä.

Tämän asetusehdotuksen perusteluihin sisältyy suoritekohtaiset kustannusvastaavuuslaskelmat niistä suoritteista, joiden hinta on noussut vuodesta 2020 tai jotka ovat aikaisempaan vuoteen verrattuna uusia suoritteita. Lisäksi muistion liitteenä on Opetushallituksen ja sen erillisyksikköjen julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat sekä liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat. Valtiovarainministeriö on tätä edellyttänyt aikaisempaa asetusluonnosta koskeneessa lausunnossaan. Edelliseen asetukseen ehdotetaan lisättäväksi yksi uusi suorite asetusluonnoksen 2 §:n 1 momentin 10 kohtaan.

Opetushallitus on asetuksen valmistelun yhteydessä arvioinut päätösten valmisteluun keskimäärin kuluvan työajan suoritteittain yhteistyössä vastuuvalmistelijoiden kanssa. Toteutetun arvioinnin seurauksena valmisteluun keskimäärin käytettävät työaika-arviot ovat muuttuneet joidenkin päätösten osalta. Pääasiallisena muutosten perusteena on päätösten valmistelun vaatiman työajan eroavaisuus sekä joissakin tapauksissa myös avustavan henkilöstön työpanoksen vähentyminen digitalisaation myötä. Aikaisempaa tarkempi suoritekohtainen kustannusvastaavuuslaskenta on joidenkin suoritteiden osalta tarkentanut suoritteiden hintaa. Asetuksen rakenteeseen ei ole tehty muutoksia. Asetuksen liitteenä olevassa maksu- taulukossa (taulukko 1 ja taulukko 2) eritellään vuodesta 2020 korotetut ja uudet maksut suoritteittain.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n 2 momentin (348/1994) mukaan asianomainen ministeriö päättää, mitkä ministeriön hallinnonalan viraston suoritteet tai suoriteryhvät ovat maksullisia ja mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä maksu peritään omakustannusarvon perusteella tai omakustannusarvoa alemmalla maksulla, sekä mitkä suoritteet hinnoitellaan liiketaloudellisin perustein. Asiasta säädetään ministeriön asetuksella.

Julkisoikeudellisten suoritteiden hinnoittelu tulee perustua valtion maksuperustelain 6 §:n 1 momentin mukaiseen omakustannusarvoon. Ehdotus sisältää myös maksuja, joiden hinnoittelu perustuu maksuperustelain 6 §:n 3 momenttiin, jolloin maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (3 §:n mukaisesti) sekä ylioppilastutkintolautakunnan (4 §:n mukaisesti) perimille kiinteähintaisille julkisoikeudellisille suoritteille ei esitetä korotusta.

1 §

Julkisoikeudelliset suoritteet

Julkisoikeudellisten suoritteiden hinnoittelu tulee perustua valtion maksuperustelain 6 §:n 1 momentin mukaiseen omakustannusarvoon. Pykälässä mainittujen suoritteiden hintojen nostaminen perustuu kustannusvastaavuuden nostamiseen kohti edellä mainitun pykälän mukaista omakustannusarvoa.

Maksuja ehdotetaan tarkistettavaksi nykyisen kustannustason sekä päivitettyjen työaika-arvioiden mukaisiksi. Suoritteiden maksut on määritelty perustuen valtion yhteiseen kustannuslaskentamalliin (VK/43766/00.00.01.06.01/2020) ja vuoden 2019 toteumatietoihin. Esittelijän/valmistelijan, johdon ja avustavan henkilöstön työtuntien hinnat perustuvat näiden henkilöstöryhmien keskipalkkatietoon vuoden 2021 alussa. Välilliset kustannukset sisältävät lakisääteiset henkilösivukulut ja tukitoimintojen kustannukset. Hinnat ehdotetaan pyöristettäväksi taulukon 1 mukaisesti.

Lisäksi uutena suoritteena vuonna 2020 voimassa olleeseen asetukseen verrattuna maksutaulukkoon ehdotetaan lisättäväksi kohta 16, koska ammattikortin uusiminen ja sen laajentaminen vaatii selvästi vähemmän valmistelua kuin maksutaulukon 15 ja 17 kohdissa tarkoitettu valmistelutyö.

1 §:n 1 momentti:

1 kohta) Lupa sellaisen perusopetusta, lukiota ja ammatillista koulutusta koskevan kokeilun järjestämiseen, jossa poiketaan Opetushallituksen antamista määräyksistä 1 000 euroa.

Esitys: Uudeksi maksuksi, joka on korotus vuoden 2020 maksuun, ehdotetaan 1 000 euroa. Hinnan tarkistus perustuu suurempaan valmistelun vaatimaan työmääräarviointiin (14 h) sekä kohonneisiin palkkakustannuksiin.

2 kohta) Kelpoisuustodistuksen antaminen muussa Pohjoismaassa suoritettuna opettajankoulutuksen perusteella perusopetuksen ja lukion aineenopettajan kelpoisuutta varten 330 euroa. Esitys suoritteen hinnan perusteluista kohdassa 4.

3 kohta) Kelpoisuustodistuksen antaminen muussa Pohjoismaassa suoritettuna opettajankoulutuksen perusteella erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuutta varten 330 euroa. Esitys suoritteen hinnan perusteluista kohdassa 4.

4 kohta) Kelpoisuustodistuksen antaminen muussa Pohjoismaassa suoritettuna opettajankoulutuksen perusteella ammatillisen koulutuksen yhteisten opintojen opettajan kelpoisuutta varten 330 euroa.

Esitys kohtien 2 – 4 osalta: Uudeksi maksuksi ehdotetaan tarkistuslaskennan mukaisesti 330 euroa entisen vuoden 2021 tammi- ja helmikuun maksuasetuksen 320 euron sijaan. Työkustannusten laskentaperusteena on oletus, että yhtä todistusta kohti kuluu työaikaa valmistelijalta 4 tuntia.

5 kohta) Päätös riittävästä opinnoista antaa vieraskielistä opetusta, ulkomailla järjestettävää opetusta, steinerpedagogiikkaan perustuvaa opetusta tai montessoripedagogiikkaan perustuvaa esiopetusta 420 euroa.

Maksun esitetään säilyvän ennallaan.

6 kohta) Päätös steinerpedagogiikkaan perustuvaa perusopetusta ja lukiokoulutusta järjestävän koulun tai oppilaitoksen rehtorin riittävästä opinnoista 420 euroa;

Esitys: Uudeksi maksuksi ehdotetaan 420 euroa. Hinnan tarkistus vuoden 2020 mak-suun verrattuna perustuu työmääräarvion tarkistukseen kohdan 5 mukaisiksi sekä ko-honneisiin palkkakustannuksiin.

7 kohta) Vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 5 §:ssä tarkoitettu eriva-pauspäättös rehtorin tai opettajan kelpoisuusvaatimuksista 450 euroa;

Esitys: Maksua esitetään korotettavaksi, verrattuna vuonna 2020 voimassa olleeseen maksuasetukseen, 450 euroon. Hinnan tarkistus perustuu työmääräarvion kasvuun valmistelun osalta ja toisaalta alentuneeseen työmääräarvioon assistenttityön osalta.

8 kohta) Opetushallinnon tutkintoon osallistuminen, tutkintomaksu 256 euroa.

Maksun esitetään säilyvän ennallaan.

9 kohta) Edellä 8 kohdassa mainitun tutkinnon osan uusiminen 87 euroa.

Maksun esitetään säilyvän ennallaan.

10 kohta) Osallistuminen suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhal-linnossa annetun valtioneuvoston asetuksen (481/2003) 1 §:n 1 momentin 1–3 koh-dassa tarkoitettuun kielitutkintoon, joka suoritetaan;

a) tutkintolautakunnalle suoritettava tutkintokohtainen osallistumismaksu 227 euroa.

b) tutkintosuorituksen vastaanottajalle suoritettava, tutkintokohtainen osallistumis-maksu 114 euroa.

Maksujen esitetään säilyvän ennallaan.

11 kohta) Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 14 §:ssä tarkoitettu todistus vastaavasta kielitaidosta 227 euroa.

Maksun esitetään säilyvän ennallaan.

12 kohta) Kopio kadonneesta tai tuhoutuneesta kohdissa 1–11, 14–16 ja 2 §:n 1 momentin 1–6 kohdissa tarkoitettu luvasta, todistuksesta tai päätöksestä taikka vahvistus suoritetusta tutkinnosta 40 euroa.

Maksun esitetään säilyvän ennallaan tammi- ja helmikuun 2021 maksuasetuksen mukaisena. Suoritteen tuottaminen vaatii avustavan henkilöstön manuaaliryötä, koska kaikkea vanhaa arkistomateriaalia ei ole saatavissa digitaalisessa muodossa.

13 kohta) Käsittelymaksu hakijan peruuttaessa 1–7 kohdassa ja 2 §:n 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua hakemusta, jolloin hakemus ei johda Opetushallituksen maksulliseen päätökseen 70 euroa;

Maksun esitetään säilyvän ennallaan.

14 kohta) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1384/2015) 11 §:ssä tarkoitettu todistus Suomessa harjoitetun ammattitoiminnan lajista ja kestosta 130 euroa.

Esitys: Maksuksi ehdotetaan 130 euroa. Suoritteen tuottamisen työmääräarvio on tarkistettu valmistelun ja avustavan henkilöstön osalta verrattuna vuonna 2020 voimassa olleeseen maksuasetukseen.

15 kohta) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 18 ja 20 §:ssä tarkoitettu eurooppalainen ammattikortti 190 euroa.

Esitys: Maksuksi ehdotetaan 190 euroa. Suoritteen tuottamisen työmääräarvio on tarkistettu valmistelun vaatimuksia vastaavaksi, verrattuna vuonna 2020 voimassa olleeseen maksuasetukseen.

16 kohta) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 18 §:ssä tarkoitettua ammattikortin uusiminen ja sen laajentaminen muihin jäsenvaltioihin henkilöille, joilla on jo Opetushallituksen myöntämä ammattikortti 95 euroa.

Esitys: Suorite on verrattuna vuonna 2020 voimassa olleeseen maksuasetukseen uusi ja maksuksi ehdotetaan 95 euroa. Suoritteen tuottamisen työmääräarvio on valmistelun osalta arvioitu alhaisemmaksi kuin kohdassa 15, koska ammattikortin uusiminen ja sen laajentaminen edellyttää työtä vähemmän kuin ensimmäisen ammattikortin myöntäminen.

17 kohta) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 19 ja 21 §:ssä tarkoitettu eurooppalainen ammattikortti 170 euroa.

Esitys: Maksuksi ehdotetaan 170 euroa. Suoritteen tuottamisen työmääräarvio on tarkistettu valmistelun vaatimuksia vastaavaksi verrattuna vuonna 2020 voimassa olleeseen maksuasetukseen.

1 §:n 2 ja 3 momentti

Pykälän 2 momentin mukaan maksu perittäisiin myös silloin kun pykälän 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa annetaan kielteiset päätökset.

Pykälän 3 momentin mukaan edellä 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettujen päätösten yhteydessä voidaan hakijalle antaa lisäksi päätös, jossa rinnastetaan tutkinnon taso ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (1385/2015) nojalla. Tutkinnon tasoa koskeva päätös on näissä tapauksissa hakijalle maksuton.

2 §

Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet, joista Opetushallitus perii niiden omakustannusarvoa alemman kiinteän maksun

Valtion maksuperustelain 4 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan hakemuksesta tehtävien päätösten tulee olla maksullisia, jollei suoritteen maksuttomuudelle ole perusteltua syytä. Lain 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Saman pykälän 2 momentin mukaan yhden tai useamman viranomaisen samanlaatuisista suoritteista voidaan määrätä samansuuruinen maksu silloinkin, kun suoritteen tuottamisesta aiheutuva kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus.

Valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syystä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä.

Asetuksen liitteenä olevassa maksutaulukossa 2 lueteltujen suoritteiden osalta on tehty valtiovarainministeriön edellyttämä työmääräarvioon perustuva suoritekohtainen laskenta niiden suoritteiden osalta, joihin kohdistui muutoksia asetuksessa 1062/2020 verrattuna vuonna 2020 voimassa olleeseen maksuasetukseen sekä täysin uusien suoritteiden osalta.

Uutena suoritteena maksutaulukkoon ehdotetaan lisättäväksi pykälän 1 momentin kohdan 10 mukaista tarkistusmaksua yleisistä kielitutkinnoista annetun lain (964/2004) 13 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa muutoksenhakutilanteissa.

Nykytilassa kielitutkinnon suorittajat voivat pyytää aina halutessaan ilmaista tarkistusarviointia ja se on tehtävä edellä mainitun lain perustalta. Yleisten kielitutkintojen tutkintoja on 31.12.2020 mennessä suoritettu kaikissa kielissä yhteensä 135 912 kappaletta. YKI-järjestelmässä järjestetään tutkintoja yhdeksässä tutkintokielellä. Tutkintoja voi kielestä riippuen suorittaa 1-6 kertaa vuodessa kolmella eri tasolla (perus-, keski- ja ylin taso). Ylivoimaisesti suosituin kieli ja taso on ollut kesäkuusta 2003 alkaen suomen kielen keskitaso, koska tuolloin voimaan tullut kansalaisuuslaki

(359/2003) määritteli Yleisen kielitutkinnon yhdeksi Suomen kansalaisuuden saamiseksi edellytettävän kielitaidon osoittamistavaksi (= yleisen kielitutkinnon taitotaso kolme eli keskitason tutkinto YKIssä). Suurin osa tarkistusarviointipyynnöistä ei johda saadun taitotasoarvion muutokseen.

Esityksen mukaan saadusta arvioinnista voisi hakea maksullista tarkistusarviointia. Jos osoittautuu, että suorituksen arvioinnissa on tapahtunut virhe, maksu palautetaan hakijalle. Nykyisessä Opetushallituksen suoritteiden maksullisuudesta annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1062/2020) on määritelty 120 euron maksu auktorisoiduista kääntäjistä annetun lain mukaisen oikaisuvaatimuksen käsittelystä. Samankaltainen oikaisuvaatimusta koskeva menettely on käytössä myös Yliopilastutkintolautakunnan järjestämissä yo-kokeissa.

2 §:n 1 momentti:

1 kohta) Esityksen mukaan kohdassa säädetyn suoritteen hinta säilyisi ennallaan.

2-3 kohdat) Hinnat säilyisivät ennallaan, kuitenkin siten, että lopullista rinnastamispäätöksen hintaa ja lopullista ammattitutkinnon tunnustamispäätöksen hintaa esitetään korotettavaksi vuonna 2020 voimassaolleesta maksuasetuksen tasosta.

Esitys: Maksuksi ehdotetaan 70 euroa kummankin yllä mainitun suoritteen osalta. Korotus perustuu lopullisten päätösten edellyttämään työmäärään. Lisäksi verkkomaksamisessa käsittelymaksu määrittää etukäteen Opetushallitukselle maksettavan minimisumman hakemuksen käsittelystä. Maksun kustannusvastaavuus on esitetyllä hinnalla 82 %.

4 kohta) Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain tai ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain mukaisen Opetushallituksen päätöksen saaneille tehtävät uudet päätökset tilanteissa, joissa uusi päätös perustuu samaan koulutukseen kuin minkä perusteella Opetushallitus on aiemmin antanut päätöksen 150 euroa.

Esitys: Suorite on vuonna 2020 voimassaolleeseen maksuasetukseen verrattuna uusi eli 150 euron maksu päätöksestä henkilöille, joilla on jo aiempi Opetushallituksen päätös ja jotka hakevat uutta päätöstä esim. osoittaakseen kelpoisuutensa myös muihin kuin aiempaan päätökseen sisältyviin tehtäviin. Tällaisessa tilanteessa asiaa ei tarvitse enää selvittää niin perusteellisesti kuin alkuperäisen hakemuksen yhteydessä, jolloin valmistelutyötä ja avustavaa työtä on vähemmän. Maksun kustannusvastaavuus on esitetyllä hinnalla 72 %.

5 – 8 kohdat) Esityksen mukaan kohdissa säädettyjen suoritteiden hinnat säilyisivät ennallaan.

9 kohta) Oikeustulkikirekisterin rekisterimerkinnän uusiminen sekä ensimmäistä rekisteriin merkittyä kieliparia seuraavien kieliparien rekisteröintimaksu

Esitys: Suorite on uusi verrattuna vuonna 2020 olleeseen maksuasetukseen ja maksuksi ehdotetaan 200 euroa. Suoritteen tuottamisen työmääräarvio on valmistelutyön ja avustavan työn osalta arvioitu eri työvaiheittain. Maksun kustannusvastaavuus on esitetyllä hinnalla 85 %.

10 kohta) Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain (964/2004) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu tarkistusmaksu 50 euroa, joka kuitenkin palautetaan, jos vaatimus hyväksytään.

Esitys10: Suorite on uusi ja maksuksi ehdotetaan 50 euroa. Suoritteen tuottamisen työmääräarvio on valmistelutyön osalta Opetushallituksen työtä, varsinaisen arvioinnin tekee Opetushallituksen sopimuskumppani Jyväskylän Yliopiston soveltavan kielitutkimuksen keskus. Opetushallituksen työmäärä on arvioitu eri työvaiheittain. Maksun kustannusvastaavuus on 54 %, maksun suuruuden määräytymissä on otettu huomioon myös maksun asiakaskunta.

Maksun perustelumuistio erillisenä.

2 § 2 ja 3 momentti:

Pykälän 2 ja 3 momentti säilyisivät ennallaan.

3 § *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kiinteät julkisoikeudelliset maksut*

Julkisoikeudelliset arviointipalvelut koostuvat yliopistolain (558/2009) 87 §:ssä ja ammattikorkeakoululain (351/2003) 9 §:ssä tarkoitetusta laatujärjestelmän arvioinnista. Arvioinnista perittävät maksut säilytettäisiin ennallaan.

4 § *Ylioppilastutkintolautakunnan kiinteät julkisoikeudelliset maksut*

Ylioppilaslautakunta perii julkisoikeudellisia maksuja ylioppilastutkinnosta annetun lain 20 §:n mukaisista ylioppilastutkintokokeista, suoritusten arvostelusta, ylioppilastutkintotodistuksista ja erillisistä todistuksista hyväksytyjen kokeiden suorittamisesta kiinteän kokelaskohtaisen perusmaksun osallistumisesta ylioppilastutkintoon ja kiinteän kokeikohtaisen osallistumismaksun. Perusmaksu osallistumisesta ylioppilastutkintoon peritään jokaiselta tutkintokerralta. Lisäksi ylioppilastutkintolautakunta perii erillisen kiinteän maksun tarkistusarvostelusta. Perittävät maksut säilytettäisiin ennallaan.

Oppivelvollisuuden laajentamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 173/2020 vp) ylioppilastutkinnosta annetun lain 20 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 ja 5 momentti, joissa säädettäisiin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettuun maksuttomaan koulutukseen oikeutetun opiskelijan oikeudesta suorittaa ylioppilastutkinnon kokeita ilman niistä perittäviä maksuja. Ehdotetun säännöksen mukaan oppivelvollisuuslain 16 §:n nojalla maksuttomaan koulutukseen oikeutetulta kokelaalta ei saataisi periä maksuja osallistumisesta viiteen ensimmäiseksi suoritettavaan kokeeseen, eikä edellä tarkoitettujen hylättyjen kokeiden uusimisesta. Ehdotettu säännös tulisi voimaan 1.8.2021, mutta käytännössä sitä sovellettaisiin kokelaisiin, jotka aloittavat tutkinnon suorittamisen kevään 2022 tutkintokerralla tai sen jälkeen, sillä lukio-opinnot syksyllä 2021 aloittavat eivät vielä voi osallistua ylioppilaskirjoituksiin syksyn 2021 tutkintokerralla. Maksuasetuksessa ehdotettu maksu perittäisiin siis vain niiltä koke-

lailta, joilta ylioppilastutkinnosta annetun lain 20 §:n mukaisesti voidaan periä maksuja. Oppivelvollisuuden laajentamista koskevassa hallituksen esityksessä on myös todettu, että maksuasetuksen sääntelyä on tarkoitus muuttaa siten, että kokelaskohtaisesta perusmaksusta luovuttaisiin ja vastaavasti korotettaisiin hieman koekohtaista osallistumismaksua, sillä perusmaksun säilyttäminen ei käytännössä olisi perusteltua siirryttäessä kokeiden osittaiseen maksuttomuuteen. Tätä koskeva maksuasetuksen muutos on tarkoitus tehdä myöhemmin.

5 §

Liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavat suoritteet

Suoritteisiin, jotka Opetushallitus ja sen erillisyyksikköinä toimivat Kansallinen koulutuksen arviointikeskus ja Ylioppilastutkintolautakunta hinnoittelevat liiketaloudellisin perustein esitetään kohdan 3 muotoiluun tarkennus verrattuna vuonna 2020 voimassa olleeseen maksuasetukseen:

- kansainvälisten vierailujen järjestäminen, koulutusvientipalvelut sekä arviointi- ja asiantuntijalausunnot

Muilta osin liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavat suoritteet olisivat aikaisempaa vastaavia.

2 Esityksen vaikutukset

Opetushallituksen tuotot maksuasetuksen mukaisista suoritteista vuonna 2020 olivat 10,688 milj. euroa.

Opetushallituksen julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan suuruus (1 000 euroa) vuodesta 2016 lähtien on esitetty alla olevassa taulukossa. Kustannusvastaavuus koeheni huomattavasti vuodesta 2018 vuoteen 2019 ja alijäämäisyys oli vain 98 000 euroa. Esitetyillä hinnankorotuksilla (13—19 %) arvioidaan, että Opetushallituksen julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuutta saataisiin nousemaan edelleen. Koronapandemia vaikuttaa vuoden 2020 tulototeumiin lievästi, mutta toisaalta menototeumat tiettyjen erilliskustannuserien osalta tulevat todennäköisesti pienentymään. Digitalisaation hyödyntäminen ja uusien työskentelytapojen omaksuminen vähentävät myös kustannuksia. Toisaalta kuitenkin myös käsittelyaikoihin on kiinnitetty yhä enemmän huomiota mm. tutkintojen tunnustamisessa, mikä toisaalta on vaatinut myös resurssointia. Jatkossa volyymillisesti suurimmissa suoriteryhmissä tulee näkymään prosessien edelleen kehittäminen ja digitalisaation lisääminen mm. ilmoittautumis- ja hakemusmenettelyssä sekä verkkomaksamisen lisääntymisenä ns. KAPA-lain mukaisesti. Toimintaa digitalisoidaan lisääntyvässä määrin vuoden 2021 aikana mm. tutkintojen tunnustamisprosessissa, opetushallinnon tutkinnossa sekä valtionhallinnon kielitutkinnon prosessissa. Edellä mainitusta syystä asetuksen voimassa oloajaksi esitetään kolmea vuotta, jotta myös digitalisaation hyödyt saataisiin näkyviin kohentuneena kustannusvastaavuutena.

Ulkomaisten tutkintojen tunnustamiseen liittyviä päätösten hintoja korotettiin maaliskuussa 2020. Tutkinnon tunnustamisessa on otettu syyskuussa 2020 käyttöön sähköinen haku-, käsittely- ja päätösprosessi. Vuoden 2021 alussa käynnistetään päätösten

sähköisen maksamisen (verkkomaksaminen) valmistelu. Vuonna 2021 pyritään sähköistämään myös lopullisen päätöksen hakeminen. Sähköistäminen tehostaa ja nopeuttaa hakemusten käsittelyä.

Opetushallituksella on ollut vuosina 2018—2020 opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä määräraha, jonka tavoitteena on ollut osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen sekä niihin liittyvien menettelyjen kehittäminen (eräät turvapaikanhakijoista ja maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset). Määrärahan turvin on lisätty tiedotusta, uudistettu painettua materiaalia ja verkkosivut, lisätty tutkintojen vertailuun liittyvää osaamista mm. TE-hallinnossa, oppilaitoksissa ja korkeakouluissa sekä kehitetty sähköistä haku- ja päätösprosessia. Tiedotuksen yhtenä tavoitteena on, että Opetushallituksen päätöstä hakisivat ensisijaisesti ne, jotka sitä tarvitsevat sovellettavan lainsäädännön mukaisessa tarkoituksessa. Määrärahan turvin on syyskuussa 2020 otettu käyttöön sähköinen hakemusten käsittelyprosessi, jonka oletetaan ajan myötä nopeuttavan hakemusten käsittelyä. Ensimmäiset palautteet asiakkailta ovat olleet kiittäviä.

Vuoden 2020 suoriteryhmittäisen tulototeuman (tilanne 17.11.2020) perustalta tehty vuosienluste ottaen huomioon koronapandemian vaikutus on n. 500 000 euroa.

Kokonaisuudessaan tarkasteltuna kustannusvastaavuuden kohentuminen tapahtuu usean tekijän yhteisvaikutuksesta:

- Hintoja korottamalla
- Volyymien (kysynnän) kasvulla – suoriteryhmittäin jo vakiintuneet
- Digitalisaatiota hyödyntämällä
- Toimintatapoja uudistamalla.

Valtioneuvoston määräyksen asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa (TM 021:3.3.2002, muut. 1.12.2012) kohdan 2.2.8 mukaan raha-asiainvaliokunnan puolta edellyttävät valtion maksujen vahvistaminen, kun esityksessä on kysymys vuositasolla vähintään 5 000 000 euron määräisestä maksutulosta. Esitykseen sisältyvä hinnoittelumuutos koskisi n. 500 000 euroa maksutulosta. Edellä mainittu raja ylittyy Opetushallituksen vuosittaisessa koko maksullisessa toiminnassa sen ollessa runsaat 10 milj. euroa.

3 Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä Opetushallituksen tekemän esityksen ja kustannuslaskennan pohjalta. Asetusehdotukseen on tehty kevään 2021 jatkovalmistelussa valtiovarainministeriön edellyttämät muutokset, joiden vuoksi asetus 1062/2020 on voimassa vain 28.2.2021 saakka. Valtiovarainministeriö on antanut näkemyksensä esityksen osalta.

Asetusehdotusta ei ole tarkistettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston lain tarkastusyksikössä, koska ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja asia on yleiseltä merkitykseltään vähäinen.

4 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2021 ja olevan voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

Taulukko 1

Laskelma maksuista 1.3.2021 lukien, Opetushallituksen omakustannusarvon mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet (1 §)

Suorite	Esitt./valmist. työaika tunnit 35,29 euroa/h	Johdon työaika tunnit 56,86 euroa/h	Avustava henkilöstö tunnit 21,55 euroa/h	Välittömät henkilöstökulut yhteensä	Yleiskust. (Yk-kerroin 1,72*välittömät kulut)	Tarkistettu hinta 1.3.2021 lukien
1) Lupa sellaisen perusopetusta, lukiota ja ammatillista koulutusta koskevan kokeilun järjestämiseen, jossa poiketaan Opetushallituksen antamista määräyksistä	14,00 494,06	1,00 56,86	1,50 32,36	583,28	419,96	1 003,24 ➤ 1 000
2) Kelpoisuustodistuksen antaminen muussa Pohjoismaassa suoritettun opettajankoulutuksen perusteella perusopetuksen ja lukion aineenopettajan kelpoisuutta varten	4,00 141,16	0,5 28,43	1,0 21,55	191,14	137,62	328,76 ➤ 330
3) Kelpoisuustodistuksen antaminen muussa Pohjoismaassa suoritettun opettajankoulutuksen perusteella erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuutta varten	4,00 141,16	0,5 28,43	1,0 21,55	191,14	137,62	328,76 ➤ 330
4) Kelpoisuustodistuksen antaminen muussa Pohjoismaassa suoritettun opettajankoulutuksen perusteella ammatillisen koulutuksen yhteisten opintojen opettajan kelpoisuutta varten	4,00 141,16	0,5 28,43	1,0 21,55	191,14	137,62	328,76 ➤ 330
5) Päätös riittävästä opinnoista antaa vieraskielistä opetusta, ulkomailla järjestettävää opetusta, steinerpedagogiikkaan perustuvaa opetusta tai	5,50	0,5	1,0			

montessoripedagogiikkaan perustuva esiopetusta	194,10	28,43	21,55	244,08	175,74	419,82 ➤ 420
6) Päätös steinerpedagogiikkaan perustuvaa perusopetusta ja lukiokoulutusta järjestävän koulun tai oppilaitoksen rehtorin riittävästä opinnoista	5,50	0,5	1,0			
	194,10	28,43	21,55	244,08	175,74	419,82 ➤ 420
7) Vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 5 §:ssä tarkoitettu erivapauspäätös rehtorin tai opettajan kelpoisuusvaatimuksista	5,75	0,5	1,5			
	202,92	28,43	32,33	263,68	189,85	453,53 ➤ 450
12) Kopio kadonneesta tai tuhoutuneesta kohdissa 1–11, 14–16 ja 2 §:n 1 momentin 1–6	0,16	0,16	0,50			
kohdissa tarkoitettu luvasta, todistuksesta tai päätöksestä taikka vahvistus suoritettua tutkinnosta	5,65	9,10	10,78	25,53	18,38	43,91 ➤ 40
14) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1384/2015) 11 §:ssä tarkoitettu todistus Suomessa harjoitetun ammattitoiminnan lajista ja kestosta	1,75	0,16	0,25			
	61,76	9,10	5,39	76,25	54,90	131,15 ➤ 130
15) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 18 ja 20 §:ssä tarkoitettu eurooppalainen ammattikortti	2,75	0,16	0,25			
	97,05	9,10	5,39	111,54	80,31	191,85 ➤ 190
16) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 18 §:ssä tarkoitettujen ammattikortin uusiminen ja sen laajentaminen muihin jäsenvaltioihin henkilöille, joilla on jo Opetushallituksen myöntämä ammattikortti	1,16	0,16	0,25			
	40,94	9,10	5,39	55,43	39,91	95,34 ➤ 95

17) Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 19 ja 21 §:ssä tarkoitettu eurooppalainen ammattikortti	2,50	0,16	0,25			
	88,23	9,10	5,39	102,72	73,96	176,68
						➤ 170

Taulukko 2

Laskelma maksuista 1.3.2021 lukien, Opetushallituksen omakustannusarvoa alempi kiinteä maksu (2 §)

Suorite	Esitt./valmist. työaika tunnit	Johdon työaika tunnit	Avustava henkilöstö tunnit	Välittömät henkilöstökulut yhteensä	Yleiskust. (Yk-kerroin 1,72*välittömät kulut)	Tarkistettu hinta 1.3.2021 lukien
	35,29 euroa/h	56,86 euroa/h	21,55 euroa/h			
2) Lopullinen mainitun lain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettu rinnastamispäätös;	1,00	0,16	0,25			
3) Lopullinen mainitun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu ammattipätevyyden tunnustamispäätös	35,29	9,10	5,39	49,78	35,84	85,62
						➤ 70
4) ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain tai ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain mukaisen Opetushallituksen päätöksen saaneille tehtävät uudet päätökset tilanteissa, joissa uusi päätös perustuu samaan koulutukseen kuin minkä perusteella Opetushallitus on aiemmin antanut päätöksen.	3,00	0,16	0,25			
	105,87	9,10	5,39	120,36	86,66	207,02
						➤ 150
8) oikeustulkki rekisterin rekisterimerkin uusineminen sekä ensimmäistä rekisteriin merkittyä kieliparia seuraavien kieliparien rekisteröintimaksu 200 euroa.	3,00	0,16	1,00			
	105,87	9,10	21,55	136,52	98,29	234,81
						➤ 200
10) yleisistä kielitutkinnoista annetun lain (964/2004) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu tarkistusmaksu 50 euroa, joka kuitenkin palautetaan, jos vaatimus hyväksytään	1,16	0,16	0,16			
	40,94	9,10	3,45	53,49	38,51	92,00
						➤ 50